

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X.X. IR REVOLUT PAYMENTS UAB GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. rugsėjo 30 d. Nr. V 2020/(21.27.E-2101)-242-394
Vilnius

Lietuvos bankas gavo advokatės Evelinos Bakienės (toliau – atstovė), atstovaujančios pareiškėjui X.X. (toliau – pareiškėjas), kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir elektroninių pinigų įstaigos *Revolut Payments UAB* (toliau – Įstaiga) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Pareiškėjas iš savo asmeninės sąskaitos, esančios elektroninių pinigų įstaigoje *Revolut payments UAB* (toliau – Įstaiga), į savo asmeninę banko sąskaitą, esančią banke *Luminor Bank AS* (toliau – bankas), pateikė vykdyti šiuos SHA tipo mokėjimo nurodymus: 2020 m. sausio 14 d. – 1 160 JAV dolerių, 2020 m. sausio 27 d. – 1 360 JAV dolerių, 2020 m. kovo 16 d. – 1 278 JAV dolerius, tačiau į pareiškėjo sąskaitą banke visais trimis atvejais buvo įskaityta 35 JAV doleriais mažesnė suma, nei pareiškėjas buvo nurodęs mokėjimo pavidimuose.

2020 m. gegužės 20 d. pareiškėjo atstovė kreipėsi į Įstaigą, prašydama paaiškinti, koku teisiniu pagrindu Įstaiga iš pareiškėjo mokėjimo pavedime nurodytos sumos išskaičiavo 35 JAV dolerių komisinią mokesį, pateikti informaciją, ar pareiškėjas buvo informuotas apie paslaugų įkainių pasikeitimus ir naujų mokesčių taikymą, jeigu 35 JAV doleriai buvo nuskaityti nepagrįstai, juos grąžinti į pareiškėjo sąskaitą.

2020 m. birželio 4 d. pateiktame atsakyme į pretenziją Įstaiga nurodė, kad netaiko mokėjimo pavedimo komisinio mokesčio, tačiau negali užkirsti kelio gavėjo ar tarpininkaujantiems bankams taikyti mokesį, kai mokėjimas atliekamas užsienio valiuta. Įstaiga pareiškėjo atstovei paaiškino, kad pareiškėjas prieš atidarant Įstaigoje sąskaitą buvo supažindintas su Mano „Revolut“ sąskaitos sutarties (toliau – Sutartis) sąlygomis ir su jomis sutiko. Sutarties 21 punkte nustatyti trečiųjų šalių taikomi mokesčiai už atliekamus ir gaunamus mokėjimus. Minėtame punkte nustatyta, kad Įstaiga už atliekamus ir gaunamus mokėjimus netaiko jokių mokesčių. „Tačiau kiti dalyvaujantys bankai kartais gali sau išskaičiuoti mokesį iš Jūsų siunčiamo ar gaunamo mokėjimo. Dėl to jūs ar asmuo, kuriam mokate, galite mažiau gauti, nei tikėtasi. Pavyzdžiui, iš ko nors, kas jums išsiuntė 100 Eur, galite gauti tik 90 Eur, nes kito asmens bankas išskaičiavo 10 Eur mokesį.“ Įstaiga pareiškėjo atstovei paaiškino, kad tokia padėtis galėjo susidaryti, nes pareiškėjas mokėjimą inicijavo užsienio valiuta, todėl už tokio tipo mokėjimą galėjo būti pritaikytas trečiųjų šalių mokesčiai.

Pareiškėjo atstovė kreipėsi į Lietuvos banką nurodė, kad pareiškėjui nėra žinoma, kuri finansų įstaiga nuskaitė 35 JAV dolerių mokesį už kiekvieno mokėjimo pavedimo įvykdymą, o pareiškėjas apie papildomą mokėjimo pavedimo mokesčio taikymą nebuvo informuotas. Pareiškėjo atstovė teigia, kad Įstaiga pareiškėjo neinformavo apie pasikeitusias mokėjimo paslaugų teikimo sąlygas ir apie papildomą 35 JAV dolerių mokesį už mokėjimo pavedimo įvykdymą. Dėl šios priežasties, pareiškėjo atstovės teigimu, Įstaiga turi atlyginti pareiškėjo patirtą 35 JAV dolerių nuostolį, nes jeigu pareiškėjas būtų buvęs informuotas, kad už mokėjimo pavedimą turės sumokėti papildomą 35 JAV dolerių mokesį, būtų galėjęs pasirinkti kitą finansinių paslaugų teikėją ir šio mokesčio išvengti. Pareiškėjo atstovė prašė įpareigoti Įstaigą pateikti informaciją, kas, koku teisiniu pagrindu ir dėl kokių priežasčių pervedant lėšas iš sąskaitos Įstaigoje į sąskaitą banke pritaikė 35 JAV dolerių mokesį, įpareigoti Įstaigą pateikti informaciją, ar pareiškėjas buvo informuotas apie paslaugų įkainių pasikeitimus ir nuo 2020 m. sausio mėnesio taikomus naujus mokesčius, jeigu 35 JAV dolerių

mokestis buvo nuskaitytas be teisinio pagrindo, įpareigoti atsakingą asmenį gražinti nuskaitytus 35 JAV dolerius.

Įstaiga pateiktame atsiliepime Lietuvos bankui paaiškino, kad mokėjimo pavedimo vykdymo komisinio mokesčio pareiškėjui netaikė, o komisiniai mokesčiai buvo pritaikyti bankų korespondentų *Citibank* ir *Barclays US*. Įstaiga taip pat informavo, kad Sutarties sąlygose ir kitoje viešai prieinamoje informacijoje yra nurodžiusi, kad tam tikrais atvejais su mokėjimo vykdymu susiję bankai gali taikyti mokesčius, ypač jeigu mokėjimo valiuta yra ne EEE valiuta.

Atsižvelgdama į tai, kad pareiškėjui netaikė jokie mokėjimo pavedimo vykdymo komisinio mokesčio, Įstaiga prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, ginčas tarp šalių yra kilęs dėl bankų korespondentų pareiškėjui pritaikyto 35 JAV dolerių komisinio atlyginimo, pareiškėjui pasirinkus mokėjimo operaciją užsienio valiuta – JAV doleriais.

Atkreiptinas dėmesys, kad mokėjimo paslaugų teikėjas visada žino tik jo paties taikomo komisinio atlyginimo dydį. Dėl minėtos priežasties praktikoje galutinė taikomų komisinių atlyginimų suma paaiškėja po to, kai pradedamas vykdyti mokėjimo nurodymas ir mokėtojo bankas iš kitų mokėjimo nurodymo vykdymo procese dalyvaujančių mokėjimo paslaugų teikėjų gauna informaciją apie jų taikomus komisinius atlyginimus.

Mokėjimo paslaugas, jų teikimo sąlygas ir informavimo apie šias sąlygas reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas (toliau – Mokėjimų įstatymas). Mokėjimų įstatyme (atliekant aptariamą mokėjimo operaciją galiojusio Mokėjimų įstatymo 2 straipsnio 15 punktas) komisinis atlyginimas apibrėžtas kaip atlyginimas, kurį mokėjimo paslaugų vartotojas turi mokėti mokėjimo paslaugų teikėjui už mokėjimo operaciją ir (arba) su ja susijusias paslaugas, su mokėjimo sąskaita susijusias paslaugas arba kuris yra susijęs su šiomis paslaugomis. Taigi, komisinis atlyginimas suprantamas kaip mokėjimo paslaugos teikėjo taikomas atlyginimas už jo teikiamą paslaugą. Lietuvos bankui pateikti duomenys patvirtina, kad Įstaiga už mokėjimo pavedimą pareiškėjui netaikė komisinio mokesčio, o komisinį mokestį pritaikė bankai korespondentai.

Mokėjimo įstatyme nustatyta mokėjimo paslaugų teikėjo pareiga iki bendrosios sutarties sudarymo arba prieš pateikiant pasiūlymą sudaryti tokią sutartį mokėjimo paslaugų vartotojui nurodyti mokėjimo paslaugų teikimo sąlygas, tarp jų ir taikomą komisinį atlyginimą. Mokėjimų įstatyme (atliekant aptariamą mokėjimo operaciją galiojusio Mokėjimų įstatymo 16 straipsnis) nustatyta, kad mokėjimo paslaugų teikėjas iki mokėtojo pagal bendrąją sutartį inicijuotos atskiros mokėjimo operacijos vykdymo pradžios mokėtojo prašymu privalo suteikti informaciją apie mokėtiną komisinį atlyginimą ir nurodyti, kaip išskaidyta komisinio atlyginimo suma. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad mokėjimo paslaugų teikėjui (šiuo atveju – Įstaigai) nėra privaloma papildomai (pakartotinai) iki kiekvienos pagal bendrąją sutartį inicijuotos mokėjimo operacijos vykdymo pradžios mokėjimo paslaugų vartotojui suteikti informaciją apie minėtame straipsnyje nurodytas sąlygas, apie kurias jis jau buvo informuotas pagal bendrąją sutartį, nebent jis atskirai to pats paprašo.

Iš Lietuvos bankui pateiktos pareiškėjo ir Įstaigos sudarytos Sutarties 21 punkto matyti, kad bankų korespondentų galimi taikyti mokesčiai, kai mokėjimas atliekamas užsienio valiuta, Suatartyje buvo aptarti. Minėtame punkte reglamentuojama, kad Įstaiga už mokėjimų atlikimą arba gavimą netaiko jokių mokesčių, tačiau nurodyta, kad „kiti dalyvaujantys bankai kartais gali sau išskaičiuoti mokestį iš Jūsų siunčiamo ar gaunamo mokėjimo. Dėl to jūs ar asmuo, kuriam mokate, galite mažiau gauti, nei tikėtasi. Pavyzdžiui, iš ko nors, kas jums išsiuntė 100 Eur, galite gauti tik 90 Eur, nes kito asmens bankas išskaičiavo 10 Eur mokestį. Taip gali nutikti, jei: asmens, kuriam siunčiate mokėjimą arba iš kurio gaunate mokėjimą, bankas yra EEE, o mokėjimas atliekamas ne EEE valstybės narės valiuta, arba jūs atliekate mokėjimą asmeniui arba gaunate mokėjimą iš asmens, kurio bankas nėra EEE. Trumpai tariant, mes patys už mokėjimų atlikimą arba gavimą niekada netaikysime jokių mokesčių. Jums visada įskaitysime visą sumą, kurią gavome iš kito banko. Taip pat visada išsiųsime visą sumą, kurią mūsų paprašėte išsiųsti, bet negalime garantuoti, kad visa ši suma bus įskaityta į

kito asmens sąskaitą ir kitas bankas netaikys jokio mokesčio."

Kaip minėta, Mokėjimų įstatyme nėra nustatytos pareigos mokėjimo paslaugų teikėjui informuoti paslaugos gavėją apie kitų mokėjimo paslaugų teikėjų taikomus komisinius mokesčius, todėl Įstaigai nekyla atsakomybė ir už tokios informacijos teikimą. Vis dėlto šiuo atveju Įstaiga savo paslaugų gavėjams teikė bendro pobūdžio informaciją apie kitų mokėjimo paslaugų teikėjų galimus taikyti komisinius mokesčius. Manytina, kad teikdama tokią papildomą informaciją Įstaiga veikė pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.36 ir 6.200 straipsniuose įtvirtintus sutarčių vykdymo (bendradarbiavimo ir kooperavimosi su kita šalimi) principus. Kita vertus, savanoriškas papildomos, bendro pobūdžio informacijos teikimas Įstaigai nesukūrė papildomų prievolių būti atsakingai už kitų mokėjimo paslaugų teikėjų pareiškėjui taikomus komisinius mokesčius.

Pateikti duomenys patvirtina, kad 35 JAV dolerių komisinį mokestį už lėšų pervedimą pritaikė ne Įstaiga, o bankai korespondentai, kurie tarpininkavo, kai pareiškėjo pateiktas mokėjimas užsienio valiuta buvo vykdomas iš pareiškėjo sąskaitos Įstaigoje į pareiškėjo sąskaitą banke. Iš ginčo byloje pateiktų duomenų taip pat nėra pagrindo teigti, kad Įstaiga būtų atlikusi kokius nors neteisėtus veiksmus. Nenustačius būtinos civilinės atsakomybės taikymo sąlygos – neteisėtų Įstaigos veiksmų, nėra pagrindo Įstaigai taikyti civilinės atsakomybės.

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, pareiškėjo Įstaigai keliamas reikalavimas gražinti nuo kiekvieno mokėjimo pavidimo sumos bankų korespondentų nuskaitytą 35 JAV dolerių komisinį mokestį atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X.X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktoius

Mindaugas Šalčius